

פרשת השבוע על-פי ה"פרי צדיק"

נברא בהתורה שהיא כל' אומנתו (בראשית ר' א', א') ויש בספר בראשית גם כן שנים עשר פרשיות. ובבראשית ר' (ג', ה') על פסוק (בראשית א', ג') יהיו אור וכן בהבאות דיצחק חשבו כנגד חמישה חומשי תורה. ואמר שם על ספר בראשית שבו נתעסם הקב"ה וברא את עולם. הינו שכל ספר זה וסיפורו הוא כלל בראית העולם שנשלם בקבורת יוסף שהוא הצדיק יסוד עולם. וכך כלל פרשה זו בסיפור חיות יעקב ופטרחו וברכת השבטים. פרשה זו סתומה וכולם מטעמים מפני מה פרשה זו סתומה וכולם דברי אמרת. ויש לומר גם כן טעם לסתימתה, כי באמת העניין הזה שיוישלים יעקב בקדושתו דייקא במצרים ולא בארץ. ושיתתגה ויגיע לעולם כלל הכנסת ישראל נפשות קדושות מוכנים לקבלת התורה דייקא בחוץ לאرض ולא בארץ. ושיהיה גמר הבריאה גם כן במקום הזה. הם עניינים סתומים ונעלמים משכל האדם להבינים. ואמרו (ריש תורה כהנים) מה היו הפסוקות ממשמות ליתן רוחה למשה להתבונן בין פרשה לפרשא. ומאשר העניין הזה עמוק מאד שאין בשכל האדם להתבונן לאות היא סתומה. ועל כל פנים מרמז לנו בעניין הזה שלא ימס לבנו מאשר אנחנו בעקבותא דמשיחא ובכל דור הנפשות מתקננים ואיך נזכה להגולה. כי רואים אנחנו מה שקרה לאבותינו בגלותם ודיקא בגלות הגיעו לכל הקדושים כי כן רצון ה' יתברך. ושמעתינו בשם הרב הקדוש מפרשי Scha צ"ל שאף שהנפשות מתקננים בכל דור. מכל מקום הנקודה שבכל נתהר בכל דור ועוד יותר:

רא א' יתברך צורך המזון. והיא מצלה גם
ברע כמו שנאמר (שמות כ"ג, כ"ה) וברך אח
חמן וגוי והסידורי מהלה מקרבען. והגואלה
ברע בעצמו הוא גם כן כפלים דכתיב המלאן
הגואל אותו מכל רע.

הנה הקדמוניים כתבו דלשותן כל הוא
לפחות על שלושה (כמו שכתבו תוט
תובות ח', סוף ד"ה שהכל) ובאמת מצינו בכמה
סוקים ומשניות וגמר לשן כל אף על
טניהם. ומכל מקום מצינו גם כן במדרשי
בראשית רבה צ, ו) על פסוק (בראשית מ"א, נ"ז)
זה רעב בכל הארץ בשלוש ארץות
פנקייא וכעראכיה וכפלסטיני. נראה שדיינו
לשונן כל על שלוש ארץות כדע
ראשונים. ונראה דבאמת כל הוא שלוש,
הינו שני קצויות והאמצעי הכלולים וכן הוא

פרק י' פראשׁת וַיְחִי

۱۰۳۸ نوروز درم کلیسا

ולב אורה לפי השכל כיוון שאرض ישראל
מקום הקודש מכל העולם
ולא כולם אבינו ע"ה אמר הקב"ה לך לך
וגור' ושם אעשה לגוי גדול. וליחסק אמר
גור' בארץ הוצאה וגור' והאבות וגם יעקב
בעצמו חביבו את הארץ. היה ראוי שישתלם
יעקב בקדושתו בארץ הקודשה ולא במצרים
בארץ הטמאה ועמה מזוהמים יותר מכל
העולם. אכן מצינו כמו כן בגילותם בכל
ובגלות בית שני שעיקר התפישות התורה
שבעל פה היה דייקא בבבל. ודיקא שם
נתגלה להם רוזי התורה מה שלא נתגלה
לهم בישbum על אדמתם ודיקא בבבל היו
אנשי הכנסת הגדולה. ואמרו (סוכה מ"ד). דלהון
היא וכן (שם כ). עליה עזרא מבבל ויסדה
חוורה ונשתכחה עליה היל' וכור' עלו רב חייא
ובנינו ויסודה. ואחר כך החלמוד בבבלי שהוא
עיקר תורה שבבעל פה שלנו ונתייסד בבבל.
ואמרו (שיר השירים רכה ד'. י"ב) צדיקים
העמידה לי בחורבנה יותר מצדיקים
שהעמידה לי בבניינה.

הננה בראית העולם היה בשנים עשר מזלות ברקיע הינו בעולם. ושנים עשר חודשים בשנה הוא בזמן, כי לכך נקראת שנה שהוא לשון שני שחתמה חזורה למקומה הראשון ותקיף העולם פעמי שני. ושנים עשר שבעתיים הוא בנפש, כי כל מה שנברא הם כעולם שנה נפש כדיוע בספר יצירה. והכל

ליל שבת חשב הארייז'יל נגד קדושת יצחק
אבינו ע"ה, והיינו שאז זוכין למדת היראה
פחד יצחק ועל ידי מה שנכנס הפחד והיראה
בלב זוכין להורייק הרע מלך כסיל לשמאלו.
ועל ידי זה ניצול משיעבוד ואך שהעולם
נידון אחר רובו כבר אמרנו על מה דעתא
בגמרא שם שעל ידי שלוש סעודות ניצול
מחבלו של מישיח ויש להבין מה הי עלייתו
שקיים השלוש סעודות וכבר עברו כמה
דורות ולא הי בזמן מישיח. אך כל נפש
בפרט ניצול מחבלו של מישיח שיש בכל
דור (ונתבאר ויש מאמר ה') וזה שאמרו מה
פרנסה בכל יום שציריך בכל יום לפרשנה
יום. אך גאולה בכל יום הגאולה מקטורוג
היצר הרע גם כן בכל יום. וזה שאמרו מה
גאולה כפלים כמו שמובא בזוה"ק (פרקsha זוז
ר"ל), דמליך הגואל הו השכינה. ובפרשנה
בשלח (נ"א). עיין שם בארכיות. ומלא
ההצלה מרע הנה היא עוד מאייה בתוספה
לחיים וקדושה בלבד. וכן הפרנסה עיקורה דעת
מווצה פי ה' שבמائل יהיה האדם. בתוספה
חיות וקדושה כשהאכילה בקדושה דעת זוז

[א] ויהי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה ויהי ימי יעקב שני חייו שבע שנים וארכבים ומאת שנה. מצינו כתבו שהפרטים משנותיו של יעקב לא נכתבו בפירוש רק ברמז כמו שאמרו מגילה י"ז) למה נמננו שנותיו של ישמעאל כדי ליחס בהן שנותיו של יעקב שלמדין שנתרן בן ששים ושלוש והיה ארבע עשרה שנה בכית עבר ולא נכתב בפירוש ובפרט כאן דכתיב י, שבכואו למצרים אמר לפרעה ימי שני מגורי שלושים ומאת שנה וכיוון שכותוב שחיה מה ארבעים ושבע שנה הרי נדע שהיה בארץ מצרים שבע עשרה שנה. ולמה מונה שנותיו בפרט ואחר כך בכלל. אכן איתא בזזה^ק (פרקsha זו רט"ז) דהא כל יומי לא איקרי וכי בגין דכל יומי בצערא הו עלייה כתיב לא שלותי וגוי, בתר דנחת למצרים איקרי וכי וכו', ודיקיון מדלא כתיב וייש יעקב וגוי, וכתיב וכי. כי השבע עשרה שנה הייתה במצריים החיה גם אותן השנים שעברו עליו. וכןamo שאמרו (תנא דבר אליהו רבכה פרק ה) כל שהשיגתו שנה אחת טובה סמוך לזכותו סימן יפה לו וכו', והעליה עליו הקדוש ברוך הוא כאילו כל ימי היו בטובה. כי כל ימי יעקב שהיה בצערא לא נקרו חיים אצל יעקב, כי לא נשלם בקדושתו ורק במצרים זכה להשתלם בקדושתו.

[ג] בבראשית רבה (צ"ז, ג') על פסוק המלאך הגואל איתה רבי אלעזר אמר הקיש גאותה לפרטנה ופרטנה לגאותה מה גאותה כפלים אף פרנסת כפלים ומה פרנסת בכל יום אף גאותה בכל יום. והנה בודאי אין פירוש גאותה על גאותה העתידהadam כן אין אמר שהוא בכל יום אף עיקר הגאותה ממלחמת ושיעבודו היצר הרע. שזו מתחעף כל הקטרוגים שאף בישראל נמצא מתקפה שלהם. וזה שאמרודגאותה בכל יום על פי מה שאמרו (סוכה י"ב): יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום וכור' ה' לא יעוזנו בידו והוא בהא תליא. וזה שאמרו (שבת קי"ח): שהמענג את השבת ניצול משיעבודו. והיינו דכתיב (ישעה נ"י, ב') שומר שבת מחלתו ושומר ידו מעשות כל רע ואיתא במכליתא (בשלה ויסע ה') הא למדנו שכיל מי ששמר את השבת מרווח מן העבירה. ובפרי עץ חיים הלשון שניצול מקטרגו היצר הרע וניצול ממילא משיעבוד. ונדרש בוגרא מדתיכיב והרכבתיך וגוו, ובזהותך (ח"ב פ"ח): איתא שבעודתليل שבת כתיב והרכבתיך וגוו, והיינו דסעודות

וזהו מה גאולה כפלים שהוא שני מיני הרע שהוא כל רע שני הפסcis והשלישי הכלולים כאמור. אף פרנסת כפלים שעריק הסתת היצר הרע מתוך אכילה ושתיה כמו שנאמר (דברים י"א, ט"ז) ואכלת ושבעת השמורו לכם וגוי, וכמו שאמרו על זה בספר (עקב ז') מכמה פסוקים וכן הוא בגמרא (ברכות ל'ב). ואמרו (בבא בתרא י"ב): קודם שיאכל וישתה יש לו שתי לבבות לאחר שאותו ושותה אין לו אלא לב אחד והשתי לבבות שקדום שיאכל הם יצר טוב ויצר הרע כמו שנדרש בכל לבך. ולאחר שיתה לא נתרפה אליו לב אחד. ואמרנו שתלו כי היה האכילה כשהמכוון למלא ברשו מביא קטרוג יצר הרע. וכשהאכילה בקדושה מביא שמתן גם הלב כסיל ולו לב אחד לאבו שבשים והאכילה על דרך מה שנאמר (משל ט, ה') לכון לחמו בלחמי וגוי, והוא אף פרנסת כפלים כשהוא מיד ה' יתברך לא לב שאין מביא לידי קטרוג יצר הרע רק מכוון עוד קדושה בלב חם לימינו שוכנה על ידי האכילה לדברי תורה וכמו שאמרנו:

ואמרנו בבראשית רבה לעיל מינה קשה הפרנסת כפלים בלבד. בלילה כתיב בעצב וגוי, בפרנסת כתיב בעצבון תאכלנה וכן הוא בגמרא (פסחים ק"ה). ואך דbullet מוקם נ' מקטין כמו אישון בת עין שכתו הקדמוניים שנקרו אישון מפני שנראה בעין כדמות איש קטן. וכן נדרש בעצבון על לשון רבים. אך שניהם אמת דעתינו

עצב שבלילה הוא מה' יתברך 'ששולח לה' יסורין על ידי הקללה אבל האשה מצד אין לה עצב ויסורין. מה אין כן בפרנסת שהאדם יש לו עצב מעצמו מה שהומה ומה מה אחר השגת פרנסתו כמו שנאמר (בראשית ג, י"ט) בזיעת אפק תאכל לחם. והובותה בה' ממציא לו ה' יתברך פרנסתו בנחת וכתיב (במדבר י"א, ח') שטו העם וגוי, ואיתה (זהר ח"ב ס"ב סוף ע"ב) שוטאת הוא נסבי לגורםיו בגין דלא הוイ בני מהימנותה. וכן כתיב בעצבון בני הקיטון שהעצב עירעו מצד האדם והוא קטן. ומכל מקום הוא עצבן לשון רבים גם כן שהוא כפלים שהשורש הוא גם מקלחת ה' יתברך בזיעת אפק וגוי. וכן אישון גם כן מהאי טעם נקרו בני הקיטון שהוא רק מצד האדם המביט בעין ווראה כדמות איש ואיןו איש. וכן עצבון הוא מצד האדם ועל כן הוא בני. ומכל מקום הוא כפלים שהוא גם מצד ה' יתברך מהקללה

5' וגם מצד האדם. ובשבת האכילה במנוחה וניהה כמו שנאמר (ישעיה י"ד, ג') ביום הניה וגוי מעצבן שנדרש על השבת בזורה"ק (ח"א מ"ה): שאין בה עצבון כלל:

זה בקיליפה דשלוש מדות רע הידועות קנאה תאה וכבוד שם שלוש ראשי העבריות עבדה זרה גילי עריות ושיפיכות דמים. דעבודה זרה בא על ידי הכבוד דכשבא לתוכית הכבוד כמו במכובדן אצל מלך בכיפה אמר אלה על מתי עב וגוי, וכן הסתת הנחש היה והייתם כאלהם. והם נגד שלושה אבות בקדושה. ומאברהם ויצחק 6' יצא פסולת ישמעאל ועשנו שם גilio עריות ושיפיכות דמים. אבל מיעקב שהוא תכלית השפלוות כמו שאמרו (בראשית ר'ה ע"א, א') כל מקום שנאמר דל עני ואביו בישראל מדבר. וזהו שנאמר האלים אשר התהלו וגו' האלים הרועה אותו וגוי, כי הוא ידע דהכל מה' יתברך וממנו לא יצא פסולת. והגיאות הוא ענף התאה או הקנאה ונמשך מאחד מלאה. וכן עבודה זרה דאיתא (סנהדרין ס"ג): שלא עבדו ישראל עבודה זרה אלא להתיר להם עריות בפורהシア. ובירבעם איתא (שם ק"א): גשות הרוח שהיה בו טרודתו מן העולם וכי עין שם דעל ידי הקנאה בא לעבודה זרה. ועל כן הם רק שני מיני רע ומזה נסתעף השליishi הכלולים. וכן אלו השלווה השילוח משלוש מחות (ויתברר במקומות אחרים). וכן בקדושה קדושת אברהם ויצחק בחינת חסד וגבורת. וייעקב הוביל שתי הקדושים וכמו שאמרו (בראשית ר'ה ס"ח, י"ב) יעקב חבל נחלתו מה החבל הזה פחות משלוש אין 30 מפקיעין אותו כך האבות אין פחות משלושה. ונקרא יעקב חבל נחלתו שככל קדושת שנייהם. וכן שמו בא בזורה"ק (ח"א קס"ג: ושאר מקומות) דיעקב כלל דאבא דאבא. וכן הוא בכל המספרים שני הפסcis ואחד הכלול אותם. ועל כן אמת הוא דלשון כל שיש על שנים שככל שלוש עם השליishi הכלולים. וכן הסתת הנחש היה בתאה ווציחה שהאכילה לכל בעלי חיים וNSTAUF בקיין דזהו השורש משני מיני רע ואחר כך מהם נסתעף 40 השליishi הכלולים. ולעומת זה בקדושה כשבא יעקב אבינו ע"ה שהיה כולל משתי הקדושים דבר אברהם ויצחק שוב לא יצא ממנה שום פסולת והיתה מטהו שלימה. וזהו שנאמר המלאך הגואל אותו מכל רע משתי המdots בקיליפה שהוא כל רע ומילא ניצול גם מהשלישי.

דניטל זיוו ונכנסה עליו מיתה לתקן הפגם
כיוון שסבל המיטה זהה למדריגתו הראשונה
בהתגע לפרט נפשו אף שלא נתקן עדין
הפגם מכל העולם (כמו שנתבאר במקום אחר) וכן
זהה גם יעקב אבינו ע"ה כשהאניסו יוסף
למערת המכפלה.

והנה כל עסק יעקב אבינו ע"ה בעולם הזה
להוציאו הכנסת ישראל ושיזכו
להרכוש גדול שהוא מתן תורה ואז יוכל
הוא לקנות מעלהו ומדריגתו. וזה שמרמו
ועשית עמדי חסד ואמת. דידוע דעתיך
ההשפעה י' לבחינת נסית ישראל הוא על
ידי בחינת יוסף שהוא מרכיבה למדת צדיק
יסוד עולם וכונגו שם שדי. וזה אמר
ועשית עמדי עם ד' י' שתוכל הד' לאחטbara
ביו"ד חסד ואמת תורה שבعل פה ותורה
שבכתב דידוע בהם נגד קודשא בריך הוא
ושכינתייה. ועל ידי כן תוכל להוציאני
מצרים ולהכינני למערת המכפלה לknות
מעלת. אדם לא בן חס ושלומ יוכrho לבוא
עד לעולם הזה להוציא הרוכש גדול. ועל
זה נאמר ויאמר אני על דרך מה שמובא
בזה"ק פרשה זו (ול"ד): אמרה בחשייכי כמה
דעת אמר ואמרת לבבך ואיתא (וזהר ח"ג
רנ"ו): אני כי כתר והוא מה שאמרו
(שדי השירים רבה א', ט"ח) כשםעו ישראל
דיבור אני נתקע תלמוד תורה לבכם. וכן
מרמז כאן ויאמר אני שהאניס בלבו מדריגת
וחינת אנכי. ועל ידי כן עשה דברך
זהה מה שאמר ועשית עמדי חסד ואמת
תורה שבכתב ותורה שבעל פה.

זה שנאמר ויהי אחרי הדברים האלה
הדברים הינו דברי תורה וכמו שאמרו
(שםות רבה לה"ח, ד) אין דברים אלא דברי תורה
וכו', והינו דבר סתום דברו הוא דברי תורה
י"ס מרמז שהיו"ד ההופעה למדת מלכות
נעשה מ"ם סתוםה שמורה שנסתם ונקבע
לעלמי עד (וזהר ח"ג לר"ו ריש ע"ב). האלה מורה
שהדברי תורה מפורש לעין עד שיוכrho להיות
מראה באצבע. כמו שנדרש לשון זה
שלעתיד כל אחד ואחד מראה באצבעו. וכן
cashakok על לבו גם כן שין לשון זה. כמו
שאמרנו כמה פעמים מה שאמרו (מגילה
ט"ו): על מה שנאמר (אסתר ה, י"ג) וכל זה גור',
שהיר כל גניו חוקין לו על לבו דכין
שחוק בלב גם כן שין לשון זה כמראה
באצבע. ולשון האלה בלשון רבים כמו הזה
בלשון יחיד. וזה שנאמר הדברים האלה
שמורה שנחקרו לבו בחינת חסד ואמת
טיבו וקשות תורה שבכתב ותורה שבעל פה.
זה שורש קדושת שבת כמו שאמרנו כמה
פעמים דכלוי עלמא בשבת ניתנה תורה
לישראל שהוא שבכתב. ואיתא (וזהר
ח"א מ"ז): ביום השביעי דא תורה שבעל פה
דאיהו יום שביעי. והינו מדת מלכות פה
תורה שבעל פה:

10 [ח] ויהי אחרי הדברים האלה ויאמר יוסף ע. ויהי ג' מאי ג' ג' מאיר
האה מיותר. גם למלعلا כתיב אהרי הדברים
כבד והוא לו לומר בן עשה ובתורה אין
אות מיותר חס ושלום וכל שכן כמה אותיות.
אמנם הענין דכתיב ועשית עמדי חסד ואמת
ותרגם אונקלוס טיבו וקשות. והינו טיבו
האור כי טוב דכתיב (קהלים צ"ז, י"א) אור זרוע
לצדיק והוא היור' שmorph ממדת צדיק
11 למדת מלכות כדיוע ה' ד' הות ומדאת עברת
בי"ז. ועל זה אמר כי כל בשמים ובארץ,
כי כל דא צדיק וכו', ד' אחד בשמי
ובארעא כלומר דיסודה דעתמא דאיקרי כל
אחד בתפארת דאיקרי שמיים ובארץ דאיקרי
נכנת ישראל כמו שמובא בזוה"ק (ח"א ל"א
סוף ע"א). והינו לבחינת מלכות פה תורה
שבעל פה. וזהו שנאמר (משל ל"א, כ"ז) ותורת
חס על לשונה, והינו תורה שבעל פה על
פי מה שאמרו (סוכה מ"ט): תורה למדת זו
היא תורה של חסד, והינו תורה שבעל פה
שלמדין לתלמידים. וזהו שמובא בזוה"ק
פרשה זו (ר"ש). בת יכה לאברהם דכתיב
וה' ברך את אברהם בכל בת היתה ליל
לאברהם ובכל שמה. והינו דמדת הות
شمופיע היור' למדת מלכות דדיל"ת הות
שהיה ה"א. זהו מצד בחינת אברהם חסד
לאברהם. ויהושע שבא מישע היה שורש
תורה שבעל פה וכמו שאמרנו כמה פעמים
במה שאמרו (נדירים כ"ב): וספר יהושע שערכה
30 של ארץ ישראל הוא. שהוא חיל כל אחד
מישראל בתורה שבעל פה איך הוא נכלל
בתורה שבכתב והוא קדושת הארץ דאיתא
(קידושין מ"ט): עשרה קבין חכמה ירדו לעולם
תשעה נטלה ארץ ישראל. והינו חכמת תורה
שבעל פה וזהו תורה חס' האור כי טוב.
ואמת מדת יעקב אבינו ע"ה אמת לייעקב
אמת זו תורה (ברכות ה, י), והינו תורה שבכתב
וכמו שמובא בזוה"ק (ח"ב ס') קודשא בריך
הוא תורה איקרי. יוסף היה כולל משתי
קדושיםות ר' של יעקב אבינו ע"ה תורה
שבכתב. ויו"ד שלו שהוא הר' זעירא ר'
המלווי שהוא קדושת בחינת מלכות תורה
שבעל פה. וזה שאמר לו ועשית עמדי חסד
ואמת טיבו וקשות. אל נא תקברני במצרים
שהיא עירות הארץ. ונשאתי ממצרים הוא
כנגד בחינת סור מרע והוא על ידי קדושת
תורה שבעל פה כמו שמובא (וזהר ח"א ר"ב)
זהא לית לך מלה לחברא יצר הרע אלא
אוריתא. ואמרנו כמה פעמים שערקי שבירת
כח היצר הרע הוא על ידי קדושת תורה
שבעל פה. וקברתני בקברותם, הינו להכינו
למערת המכפלה דשם היה אור דיקונה אדם
הראשון קודם הקלקול דאיתא (וירא רבה כ',
כ) תפוח עקבו של אדם הראשון מכחה גלגל
חמה קלסטר פניו על אחת כמה וכמה. והינו
למעלה מבחינת המשם. ואחר הקלקול